

Raadpleging - Vernieuwingscholen

22 mei 2013

"De school is de plek waar de ontmoeting plaatsvindt"

Zowel binnen het onderwijs als bij de inspectie zijn er veel ontwikkelingen tegelijk aan de gang. Zo is er de vraag of naast (zeer) zwakke scholen ook scholen boven basiskwaliteit een oordeel zouden moeten krijgen en komt er meer toezicht op schoolbesturen. Deze ontwikkelingen hebben invloed op het werk van de inspectie en daarom wordt er gewerkt aan een kaderstellende visie over de toekomst van het toezicht. In zogeheten raadplegingen en klankbordgroepen vragen we daarvoor gerichte feedback aan leerlingen, ouders, schoolleiders en besturen over wat goed gaat en wat beter kan.

Dit is het verslag van een van de raadplegingen. Alles wat hier in staat is een weergave zoals door de inspectie vastgelegd. De inhoud is niet geautoriseerd door de deelnemers.

Aanwezig

5 aanwezigen, waaronder vertegenwoordigd door:

Jenaplanschool

Nederlandstalige Freinet beweging

Daltonvereniging

Netwerk onderwijs vernieuwingsorganisatie

Vorm

De raadpleging heeft de vorm van een groepsgesprek. Het verslag is onderverdeeld in de onderwerpen die gedurende het gesprek naar voren kwamen.

Algemene vragen en opmerkingen

- Hoe kan de inspectie meedenken over de verbeterplannen van de scholen zelf?
- De rode draad is hoe besturen en toezichthouders hun rol pakken ten opzichte van het primaire proces in de scholen.
- Opmerking aan de inspectie: geef ook feedback op de manier waarop wij werken.
- Er is een maatschappelijke beweging gaande van een vermindering van wet- en regelgeving.
- Zorg over zorg voor hoogbegaafde leerlingen: een hoogbegaafde leerling leert binnen dit curriculum niets. Dit is een dilemma voor het onderwijs en dus ook voor toezicht op het onderwijs.
- Om autonome staatsburgers te creëren, moet je daar ook het onderwijs op inrichten.
 - Twee boekjes: a whole new mind – Daniel H. Pink
 - Goed onderwijs en de cultuur van het meten – Gert Biesta
- Als een school zegt dat ze zorgen voor zelfstandige leerlingen, hoe inspecteert de inspectie dat dan?
- Eerst bepalen wat de taak van het onderwijs moet zijn, dan pas kun je bepalen wat de rol en taken van de inspectie zijn. De rol van de ouders is ook belangrijk. Zij hebben allemaal als doel dat hun kind zich optimaal ontplooit.

- De taak van een school is dat kinderen zich tot een evenwichtige persoon kunnen ontwikkelen waar de maatschappij iets aan heeft.
- Het is nog een probleem om excellente leerlingen te begeleiden, dit komt bijvoorbeeld ook door het niveau van de leraren.

Schoolbezoek

- De inspectie creëert nu nog angst als ze langskomen, het gevoel dat heerst: 'de maat wordt genomen'.
- De inspecteur is van oudsher de boeman; de man / vrouw met de lijstjes en de vinkjes.
- Moet de inspectie ook visitatie-instrumenten toetsen: is dat waar de inspectie naar toe zou moeten?

Metten

- Hoe krijg je het niet meetbare gemeten?
- Hoe kom je er in dialogen met scholen achter wat scholen zelf beweegt? Wanneer vinden zij zelf dat ze het goed doen? Hoe heb je zelf het goede beeld van het resultaat van je inspanningen?
- Heeft de inspectie een rol in het meten?

Beoordelen

- De inspectie moet ook iets zeggen over creatief denken en over ondernemingszin binnen en van de school. Dat vraagt een bijzondere expertise.
- De basis van een school moet op orde zijn. Vernieuwingscholen richten zich daarnaast op bepaalde onderdelen waar ze op afgerekend worden.
- Een goede school zorgt dat kinderen zich optimaal kunnen ontwikkelen. De vraag is: hoe weet je of dat gelukt is? Dat is niet alleen op makkelijk meetbare punten te beoordelen.
- Als je gaat van risicogericht toezicht naar gedifferentieerd toezicht, dan komen er andere elementen die moet wegen. Hiervoor moeten er goede vragen aan de school gesteld worden, bijvoorbeeld hoe zij zelf professioneel in kaart brengen of ze het goed doen. De basiskwaliteit wordt beoordeeld door de inspectie. Andere predicaten kunnen alleen in dialoog beoordeeld worden. Dit kan invloed hebben op het capaciteitsvraagstuk bij de inspectie en vraagt om andere basisvaardigheden van een inspecteur.
- Als toezichthouder moet je aandacht hebben voor de opbrengsten van de school. Dat doet een school recht. Kijk daarom naar de breedte van wat een school doet.
- Wees voorzichtig met het geven van een eindkwalificatie. Het gaat om feedback en stimuleren: 'je bent op de goede weg' school.
- Hele palet gedifferentieerd benaderen.
- Het zit in de dialoog: samen praten over het concept, elkaar prikkelen om beter te worden. (bij scholen boven basiskwaliteit).
- Een school zou beoordeeld kunnen worden op basis van de volgende vragen die een inspecteur kan stellen bij schoolbezoek.
 - waar ben je trots op?
 - wat vind je waar ik vandaag op moet letten?
- Er is duidelijk onderscheid tussen scholen die wel of geen basiskwaliteit hebben.
- Leerlingen moet je beoordelen op hun eigen talenten.

- Pedagogisch klimaat beoordelen: is het veilig op school, etc. Dit is essentieel voor de ontwikkeling van jonge mensen en is een voorwaarde om te komen tot leren. Je kunt dit beoordelen door bijvoorbeeld te spreken met ouders en kinderen.
- Sociale vaardigheden zijn belangrijk voor de ontwikkeling van kinderen. De inspectie kan in gesprek met school, kinderen en ouders om dit te beoordelen.

Zelfevaluatie

- Zelfevaluatie is nog niet uitgekristalliseerd.
- Er moet een koppeling komen tussen zelfevaluatie en visiteren. Een van de gedachtes is om dit steekproefsgewijs, jaarlijks te doen.
- Richt een proeftuin in om te kijken naar welke vaardigheden inspecteurs hebben.
- De ondergrenzen van de inspectie mogen nooit de doelstellingen van de scholen zijn (of hoe vaak je daarvoor?).
- Het is een cyclisch proces: de inspectie is niet alleen de buitenstaander met een oordeel. Maar scholen moeten hun eigen functioneren bekijken en oordelen of hun eigen proces onderdeel uitmaakt van hoe ze naar zichzelf kijken. De rol van de inspectie is om dit te stimuleren bij scholen.

Opbrengsten

- Hoe heilig zijn opbrengsten? Taal en rekenen vormen een belangrijke opbrengst, maar er moet wel naar gekeken worden in de volle breedte, bijvoorbeeld in hoeverre kinderen verbindingen kunnen leggen.
- De opbrengsten komen nu pas in beeld als de inspectie is geweest.
- Zouden scholen zelf meer eigenaar kunnen zijn van de eigen opbrengsten?
- Hoe kunnen scholen daar zelf doorlopend mee bezig zijn, bijvoorbeeld door er in hun eigen leerlingenvolgsysteem iets mee doen. Goede scholen doen dat wel.
- Grote groep scholen komen onvoldoende toe aan eigen reflectie.

Schoolbestuur

- Het schoolbestuur is feitelijk verantwoordelijk voor de kwaliteit van het onderwijs.
- Grote besturen staan verder af van de scholen. Als je echt wilt weten hoe het gaat op een school moet je de school binnenstappen.
- Het bestuur kan sturen op professionalisering van de schoolleiding. Ook kan het bestuur afspraken maken met schooldirecteuren over de opbrengsten.

Laatste opmerkingen

- De uitnodiging voor de raadpleging wordt erg gewaardeerd. Dit is de eerste keer dat een dergelijk onbevangen gesprek is gevoerd.
- Het is goed dat de inspectie deelt dat ze ook nog zoekende is.
- Het er is goed geluisterd.
- Het is bemoedigend dat de inspectie er voor open staat iedereen mee te laten denken.